

י"ט מנחם אב ה'תשע"ד 15.8.14

מגזין מס' 292

שבת פרשת עקב

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

הפתח הלבוי

חובת הפצת המעיינות חוצה

ההתעסקות בדרכי החסידות היא אשר גם בהלכו בשוק, טרוד בעסקיו, יחשוב מה הוא יכול לעשות בעד עניני החסידות וטובת החסידים, וכשהוא פוגש מישהו מאנשי השוק ממכריו בעניני מסחר - ידבר על לבו, כי יבוא אל שיעורי הלימודים או לאיזו התוועדות. ההתעסקות בדרכי החסידות היא חובת גברא (חובת היחיד), מבלי הבדל בין גדול וקטן בידיעת דברי אלוקים חיים.

(על פי 'היום יום' כ"א מנחם אב)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

פרטיהם. אמנם למעלה מכולם היא קורת הרוח הפנימית העולה ממסירות הנפש על זיכוכם של הענינים שכלל אינם לרוחו, ואף בניגוד לרצונו. אזי, כמעייין המתגבר, שואב הוא חיות חדש - חיות 'עצמי' - מעצם תהליך התהפכותה של ה'עבודה השחורה' לאור גדול...

צו השעה

וככל שגוברת בעולם המולת החיים ומתחזק שאון הבלי הזמן והתקופה, שלעתים, כמו מאיימים להחריש כליל את שמיעת האדם הפנימית, הולך וגובר בתוככי הנפש הצימאון האמיתי לשמוע דברי חיזוק והתעוררות כנים, הנאמרים בפשטות ובחום, 'בגובה העיניים' ומבלי להטיף מוסר.

אשר על כן, לנוכח בלבול המושגים וטשטוש הערכים השורר בעידן בו אנו חיים, מוכרחה היא ההתעסקות עם הזולת. וכמאמר חז"ל "ובמקום שאין אנשים, השתדל (אתה) להיות איש", וכדברי הרבי

להמתיק את המר

התרחבות הלב בעתות שמחה והתרוממות הרוח, נתפסת אצל האדם באופן טבעי כעיקר גדול בחיים וכתמצית כל השאיפות. אולם כיון שספורים הם רגעי ההשראה וההתעלות בחיינו, זעיר פה זעיר שם, הרי שלמגינת לבנו עוברים מרבית שנותינו באפרוריות "שוכני בתי חומר, שבעי רוגז ומרורים".

תורת החסידות מדגישה כי "עיקר שביעות רצון האדם בחייו הוא ההרגש שעושה טוב לאחרים". ובכך מתווה היא את הדרך להמתקת המר...

כל רגע הוא נצח

כלל גדול הוא שכל רגע בחיים הינו מצב מיוחד, שאינו מזדמן לאדם אלא בהשגחה פרטית כדי שיטביע בו את חותמת החינוך העצמי. על כן מעיקרי עבודתו של החפץ בחיים הוא ענין 'יוקר הזמן'. ובמיוחד יקרים העמל והטרחה באותם הרגעים האפרוריים שבחיי החולין והשגרה כשיוצק הוא תוכן ומשמעות בפרטי

וזאת תובעת תורת החסידות: אל לו לאדם לומר מי אני ומה אני שאעסוק בעבודה שכלל איני ראוי לה. שכן אדרבה, מובטחים אנו מפי קדושי עליון, חכמינו ז"ל – "אדם מקדש עצמו מעט למטה, מקדשין אותו הרבה מלמעלה". ומבואר בספר תניא קדישא שכשם ש"מעט אור גשמי דוחה הרבה מן החושך, שנדחה ממנו מאליו וממילא, כך נדחה ממילא סכלות הרבה של הקליפה... מפני החכמה שבנפש האלוקית שבמוח..."

"לא הביט אוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל"

ועוד יתירה מזו (כמבואר בארוכה בענין 'איסור שנאת ישראל ומצות אהבת ישראל' שבספר 'דרך מצוותיך' לאדמו"ר הצמח צדק), כאשר מתמסר האדם להתעסקות באיזה ענין של זיכוי הרבים, תוך שהוא פועל על עצמו שלא להתפעל מחולשות ונגעי בני האדם (ונגעי עצמו בתוכם), ומשתדל בהתמדה, עד כדי יגיעה, 'לשדר' את שפת 'האוויר הטוב' של פנימיותנו הטהורה לנצח – אזי מעבירים ומוחלים לו מלמעלה על כל פשעיו, כדוגמת הטובל במקווה טהרה של ים גדול... ומתגלה לו כאן בעולם הזה הגשמי, כמבואר בכתבי האר"י ז"ל, ה'חסד עליון המקיף' שהוא בחינת לבוש המגן והחותמת האלוקית הנצחית שבעצם הנשמה שבכל אחד ואחת מישראל.

מליובאוויטש אשר גם מי שיודע רק א' – מחוייב הוא ללמד א', לפתוח לזולתו צוהר לענייני יהדות בכלל וללימוד פנימיות התורה בפרט. דוקא בימינו אלה חיוני עד מאוד לערב בכל שיג ושיח עם אחינו בני ישראל (כמובן ברגישות האמורה), איזה ענין של 'נר מצוה' ו'תורה אור', ובפרט כפי שמוארים הם באור תורת החסידות, היא המאור שבתורה.

מעט אור מגרש הרבה מן החושך

ואף ש'יודע אינש בנפשיה' (יודע האדם בנפשו) שפל המדרגה של מעמדו ומצבו הרוחני הפרטי (שהרי בדורות האחרונים ובפרט בדורנו סובלים כולנו כאבי נפש וגוף הנובעים, שלא באשמתנו, מפירות הבאזשים של ירידת הדורות; ומה עוד, שעל המצב הירוד בלאו הכי, ניתוספו כהנה וכהנה עניינים... מצד בחירתנו שלנו... ונמצא שגם את עצמנו אין אנו יכולים לפטור מן האחריות...), מכל מקום זהו ענינה של תורת החסידות – לעורר את 'הנקודה היהודית' שבנשמה שמייוחדת תמיד בעצמותו יתברך. וכיון שנקודה עצמית זו, אין שייך בה כל פגם וטומאה חס ושלום ונשארת היא תמיד בשלמותה, הרי שרוב ועצום כחה לעורר בנו את הכוחות שלא להתפעל מן החושך כפול ומכופל שבעקבתא דמשיחא.

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

YouTube f

עזרה ראשונה לנפשו

סדר התיא

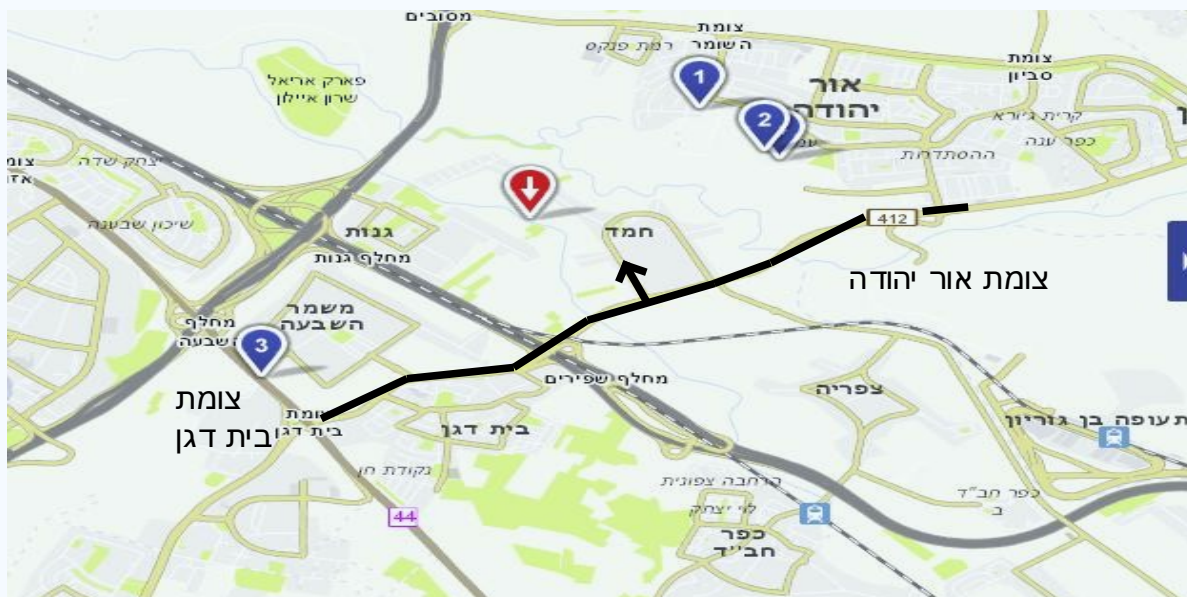

לוח שיסורים

לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש... " (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש.

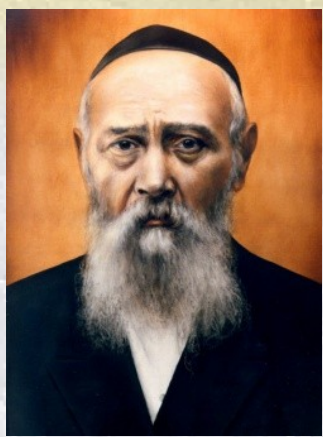
שימו לב: בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי בשעה 20:30 בדיוק! במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור גם משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל]. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

כ' מנחם-אב

**יום ההסתלקות (הילולא) של הרב
המקובל ר' לוי יצחק שניאורסאהן
(אביו של הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו).**

לאחר שהרב החסיד ר' דב זאב קאזוויניקוב (בער וולף) נפטר בשנת ה'תרס"ח (ובאותם ימים היה הרב "האשכנזי" ר' זקהיים כבר זקן וחלוש), הציע אדמו"ר הרש"ב לחסידים למנות לרב את ר' לוי יצחק לרבה של העיר יקטרינוסלב. בשל התנגדויות מסוימות בעיר למינוי, כתב אדמו"ר הרש"ב לאחד מנכבדי העיר אגרת בה תיאר את ר' לוי יצחק כלמדן גדול וירא אלוקים, בעל מידות טובות, זך הרעיון ורך המזג. לאחר מאבק שנמשך כשנה עבר ר' לוי יצחק בסוף שנת ה'תרס"ט ליקטרינוסלב והחל לכהן כרב העיר.

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה נהרו פליטים יהודים מכל רחבי רוסיה ליקטרינוסלב, שם קיבלו סיוע מהקהילה היהודית המקומית בראשותו של ר' לוי יצחק. בשנת ה'תר"פ נפטר ר' פינחס גלמן (הרב השני של יקטרינוסלב) ור' לוי יצחק נטל על עצמו את כל הפעילות היהודית בעיר.

באותם ימים החלו אנשי ה"יבסקציה" (המחלקה היהודית הקומוניסטית במשטרה החשאית הרוסית) לנהל נגדו מלחמה, וסביב ביתו החלו עוקבים סוכני חרש

הרב המקובל ר' לוי יצחק, דור שביעי מאדמו"ר הזקן שיחוסו מזרע דוד, נולד ביום י"ח ניסן ה'תרל"ח (1878 למנינם) בעיירה פודוברנקה (רוסיה הלבנה) ונקרא ע"ש סבו (מצד אביו). משחר ילדותו ניכרו בו כישרונותיו המיוחדים ובצעירותו הוסמך להוראה.

אדמו"ר הרש"ב הציע להוריו את השידוך עם מרת חנה, בתו של ר' מאיר שלמה ינובסקי (רבה של ניקולייב), והחתונה נקבעה ל"ג סיון ה'תר"ס. כיון שהרבנית חנה חלתה רצה אביה לדחות את מועד החתונה, אולם אדמו"ר הרש"ב לא הסכים לדחיה, באומרו כי אין ממה לחשוש ואף נתן את ברכתו שהכל יהיה על הצד היותר טוב. ר' לוי יצחק ומרת חנה נישאו במועד שנקבע בעיר ניקולייב ובי"א ניסן ה'תרס"ב נולד בנם הבכור, מנחם מענדל (לימים הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו).

ר' לוי יצחק היה סמוך על שולחן חותנו בניקולייב ושקד על לימוד התורה. לימים החל אדמו"ר הרש"ב לשתפו בענייני הכלל, ובעת מלחמת יפן רוסיה (ה'תרס"ד - ה'תרס"ה) סייע רבות לחיילים היהודים. בט"ז סיון ה'תרס"ט נולד בנם ר' ישראל אריה ליב.

מיד בהיודע לרבנית על מקום הימצאו, יצאה להצטרף אליו בגלותו להקל את סבלו. במהלך שהותם בגלות טרחה והכינה במו ידיה דיו מלאכותי וכמו כן השיגה ניירות, עליהם רשם בעלה את חידושי התורה שלו. גם בשולי דפי ספר "הזהר" שהיה ברשותו (מסביב לטקסט הכתוב), כתב הרב את הגיגיו והערותיו על ספר הזהר, וכן הסברים בדרך הקבלה על המאורעות העוברים עליו (חידושו וביאוריו אלה הובאו לדפוס מאוחר יותר בספרים "ליקוטי לוי יצחק" ו"תורת לוי יצחק").

[בחוודש טבת ה'תש"ב הגיעו הנאצים לבית הרפואה בו היה מאושפז בנם השלישי ר' דובער (שסבל ממחלה כרונית שהצריכה טיפולים למשך פרקי זמן ארוכים). הגרמנים הוציאו את היהודים החולים מחוץ לבניין בקור העז, הורו להם לפשוט את בגדיהם, לנבוח כמו כלבים ולזחול על ארבע לעבר בור שהוכן בחצר בית הרפואה. בהגיעם לפתח הבור ירו בהם חיות האדם וזרקו את גופותיהם לבור.]

לאחר חג הפסח ה'תש"ד שוחרר ר' לוי יצחק והגיע לאלמא אטא. המחלה הממארת שכרסמה בו התפרצה עתה במלוא עוזה והרופאים לא מצאו תרופה למחלתו. ביום שלישי בלילה מלמלו שפתיו כל העת מבלי שקולו יישמע, לפתע פקח את עיניו וביקש מים לנטילת ידיים. כאשר הגישו לו את המים, אמר בקול חלוש: 'יש להתכונן לעבור לצד ההוא'. למחרת מצבו החמיר והוא סבל מכאובים חמורים... ולעת ערב החזיר את נשמתו לבוראה.

כיום, בין כל שאר הפעילויות הרבות שמנהלים במקום שלוחי הרבי מליובאוויטש, פועל בעירו גם בית ספר ממלכתי יהודי הנקרא על שמו "אוהל לוי יצחק".

מספריו:

- 'ליקוטי לוי יצחק': הערות לספר הזוהר ואגרות קודש.
- 'תורת לוי יצחק': חידושים וביאורים לש"ס ומשנה.

כל העת. אך ר' לוי יצחק לא נרתע, ובסיוע בנו בכורו מנחם מענדל המשיך בפעילותו, תוך שהוא מנהל במחתרת "חדרים" ותלמודי תורה.

בשנת ה'תר"ץ החרימו השלטונות את כל בתי הכנסת בעיר, פרט לבית כנסת אחד אליו עבר ר' לוי יצחק להתפלל. בשנת ה'תרצ"ט, כאשר נוכחו אנשי היבסקציה לדעת כי ר' לוי יצחק הוא שעומד מאחורי כל הפעילות המחתרתית ברוסיה במקומו של אדמו"ר הרי"ץ, החליטו לעוצרו על מנת לשים קץ לפעילות היהודית. ביום ט' ניסן עצרו אותו בביתו, ששכן ברחוב בריקאדנה 13, והובילו אותו לבניין המשטרה החשאית שבעיר לחקירה שנמשכה מספר ימים. ר' לוי יצחק לקח עמו חבילת מצות קטנה שממנה בלבד ניזון בימי החקירה. וכשהגיעה הרבנית והביאה עימה אוכל כשר, נאמר לה בקרירות כי האוכל בבית הסוהר כשר וכי בעלה כלל אינו נמצא שם. לנוכח התעקשותה, כעבור מספר ימים, התירו לה לבסוף להעביר אליו אוכל ומעט כסף.

לאחר חקירתו הועבר ר' לוי יצחק לקייב, משם הוחזר שוב לבית הסוהר בדנייפרופטרובסק (יקטרינוסלב), בו שהה מספר חודשים במהלכם אף הוכנס לצינוק למשך 32 ימים. אך כל זה לא שבר את הרב ולמרות תלאותיו ומסכת ההתעללויות שעבר, נשאר ר' לוי יצחק ברוחו ולא הודה באשמות שטפלו עליו. לבסוף, למרות שלא נמצאו בידי השלטונות הוכחות ברורות על פעילותו, החליטו להרחיקו מכל ישוב יהודי וגזרו עליו 5 שנות גלות בצ'איילי (קזחסטאן). במהלך המסע ברכבת האסירים שארך כחודש, בצפיפות ובתנאים בלתי אנושיים, וויתר ר' לוי יצחק על מי השתיה המועטים שקיבל על מנת שיוכל ליטול בהם את ידיו. לאחר נסיעה מפרכת הגיעה הרכבת ביום ט"ו בשבט לעיר אלמא אטא (שבקזחסטאן), ובי"ט שבט עצרה באישון ליל בעיר צ'איילי.

הסיפור השבועי

רבנות ללא חת

אחד ממנהיגי הבכירים של ההסתדרות הציונית בעיר היה המהנדס סרגיי פאולוביץ'. בילדותו נקרא שמערה פייטלס, וגדל במשפחה חסידית, אך במרוצת הזמן התרחק מדרך אבותיו, החליף את שמו ואימץ לו דרך חיים חופשית.

המשכילים וחבריהם נתנו בו את עיניהם, בתקווה שהתייצבותו כנגד הרב תכריע את הכף. סרגיי היה אדם נבון ובעל מעמד חברתי גבוה, ובכח השפעתו היה סיכוי רב שיוכל למנוע את מינויו של בן משפחת שניאורסון למשרה הבכירה.

אולם סרגיי ביקש להכיר את ה'אוייב' מקרוב, ועל כן ביקש פגישה אישית עם הרב. שש שעות ישבו הרב וסרגיי ושוחחו, ובסיום הפגישה יצא סרגיי מלא התפעלות מאישיותו של הרב הצעיר. באותו רגע נהפך לאחד המצדדים הנלהבים ביותר במינויו.

זה היה מהפך יוצא דופן. מחזה משעשע היה לראות את סרגיי יושב לצד חסידים עטורי זקן ופאות, מסביר להם את חוקי הממשל, משתף אותם בתרגילי הבחירות ודן עמם על המהלכים שיש לנקוט.

בסופו של דבר הצליחו החסידים במאבקם. רבי לוי יצחק נבחר לרב העיר. אולם ההתנגדות כלפיו לא פסקה. זמן לא רב לאחר התמנותו גילה הרב כי אחד השוחטים בעיר, שוחט ותיק, בן למשפחה ענפה ובעל קשרים רבים, אינו ממלא את תפקידו כראוי. הרב הורה להשעותו מהעבודה למשך כמה חודשים.

החלטת הרב חוללה סערה. מקורביו של השוחט הוותיק החליטו להעמיד את הרב הצעיר על מקומו. הם הזמינו אותו לבית הדין, ומולו התייצב עד שהציג את עצמו

לא במהרה ניאות רבי לוי יצחק שניאורסון לקבל עליו את הרבנות בעיר יקטרינוסלב (כיום דנייפרופטרובסק) שבאוקראינה. אמנם זו היתה עיר גדולה, בעלת קהילה יהודית בת כשבעים אלף נפש, אולם רוב תושביה היהודים היו משכילים וחופשיים בדעותיהם. לצידם התגוררו בעיר יהודים שהשתייכו ל'מתנגדים', ורק מעט מהתושבים היו חסידים.

תחילה ניסה רבי לוי יצחק הצעיר להתקבל לרב בעיר אחרת, רחוקה יותר. זה היה לאחר תקופה שבה היה סמוך על שולחן חותנו, הרב מאיר שלמה ינובסקי, רבה של העיר ניקולייב. הוא ביקר בעיר, נפגש עם התושבים ומצא חן בעיניהם. רק מכשול אחד עמד בדרכו – התקונן קבע כי הרב צריך לעמוד למבחן בכמה נושאים, בשפה הרוסית.

רבי לוי יצחק החליט להיענות לאתגר. במשך כמה חודשים שקד על לימוד השפה הרוסית והתכונן למבחן. אולם בהגיעו לשם נאמר לו כי עליו להתמצא גם ב'ברית החדשה'... רבי לוי יצחק לא היסס לרגע. בו במקום ביטל את המבחן ונסע בחזרה לביתו.

חלף זמן מה ועל הפרק עמדה שאלת מינויו לרב העיר יקטרינוסלב. הקהילה בעיר נחצתה לשני מחנות. היו שטענו כי רבי לוי יצחק צעיר מדי, שכן היה אז כבן שלושים ואחת בלבד. אליהם חברו נציגי המשכילים והחופשיים, ובראשם גביר העיר, שהתנגדו בכל תוקף למינוי רב חסידי למשרה המכובדת.

תומכיו של הרב היו בעיקר החסידים ורוב המתפללים בבתי הכנסת, אולם הם היו חסרי ידע והתמצאות בכללי המשחק הפוליטיים, והסיכויים להצלחה היו קלושים.

היהדות, חיזק את יהודי העיר לדבוק בתורה ובמצוותיה, ובסופו של דבר נאסר והוגלה. כותבת הרבנית בזיכרונותיה:

"החטאים שהשלטונות ניסו 'לתפור' לבעלי הוגדרו ניהול תעמולה כנגד הממשל וקיום קשרים עם מדינות זרות. משמעות הדבר היתה שבעלי הוא 'אוייב העם', עוון שדינו עונש מוות. אולם הם לא הצליחו לבסס האשמה זו, ולכן בעלי הוגדר 'אלמנט מסוכן לחברה', דבר המחייב את הרחקתו מחברת בני אדם בכלל ומיהודים בפרט, כדי שלא תהיה לו השפעה על איש".

בשנת תרצ"ט (1939) נאסר הרב, ולאחר מאסר ממושך, שבו נחקר ועונה, נשלח לחמש שנות גלות בכפר צ'ילי בקזחסטן. בעקבות קשיי המאסר והגלות חלה הרב, ובתום תקופת הגלות עבר לעיר אלמא אטה בקזחסטן, ושם התפרצה מחלתו ביתר שאת ונסתלק בכ' במנחם אב תש"ד (1944).

כנוסע המבקר בעיר. לטענתו, רק במקרה נזדמן באותו יום לבית השחיטה וראה את אשר אירע, והדברים, אמר הוא, לא היו כפי שקבע הרב. העד נשבע על עדותו.

העד היה יהודי בעל זקן אדמוני, מרכיב משקפיים כהים, ועדותו נשמעה אמינה. פתאום נשמע קולו של רבי לוי יצחק: "הלוא זה דוד המשגיח. שקרן שכמותך! מדוע אתה אומר שאתה נוסע המבקר בעיר!?"...

התברר שהאיש צבע את זקנו וניסה להתחזות לאורח בלתי מוכר בעזרת המשקפיים הכהים, אולם הרב זיהה מיד את קולו. על פני כל הנוכחים עלה חיוך, וה'עד' הסתלק מהמקום בבושת פנים.

ביומנה כותבת הרבנית חנה, רעייתו של רבי לוי יצחק, כי בעקבות המאורע והמתח שהיה כרוך בו נפל בעלה למשכב למשך שבועיים.

לא חלפו הימים והרב נדרש להתמודד עם רדיפות הדת מצד השלטון הקומוניסטי. הוא עמד ללא חת על משמר

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשוט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת עקב

וכן זכרון חטאי העם במדבר. משה מתייחס לטורח מסעות ישראל במדבר כאל נסיון מאת ה' שנועד לבחון את אמונת העם באלוקיו. העם מיטלטל בין קצוות – מחד מועקת שממון המדבר וסכנותיו, ומאידך עמידה אל מול נוכחות אלוקית מוחשית המתגלה להם בניסים גלויים המלווים את העם בדרכו אל הארץ המובטחת, ארץ זבת חלב ודבש.

משה מפרט את השפע והברכה שיזכו להם בארץ המובטחת ומזהיר מפני תחושת 'כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה'. באשר גבהות הלב מביאה להתנכרות לה' מקור השפע והברכה, וממילא לחלישות באמונה המובילה לאבדון.

השתלשלות האירועים במדבר

משה מודיע לבני ישראל כי הצלחתם בכיבוש הארץ לא תבוא בשל מעשיהם הטובים, כי אם (בזכות הברית שכרת ה' עם האבות וכן) בשל רשעת העמים יושבי הארץ שהביאה לנישולם מאדמתם.

על מנת להדגיש ולחזק הענין, מזכיר משה את קשיות עורף העם וחטאיו (לאורך כל ימי מנהיגותו) למן יציאת מצרים. את חטא העגל, שעה שהוא, משה, עלה אל האלוקים לקבל את הלוחות, ואת תחנונו לפני ה' להשיב כעסו מעליהם. עוד מפרט משה את חטאי העם שעה שחלקו עליו ונתאו לבשר, ואת חטא המרגלים שגרם להארכת נדודיהם במדבר ארבעים שנה.

ברכת ה' בשכר שמירת התורה וקיום המצוות

משה ממשיך קודם פטירתו בדברי הסיכום והאזהרה לבני ישראל לפני כניסתם לארץ: הקב"ה מבטיח כי שמירת התורה ומצוותיה תביא לקיום בריתו עם האבות ולברכת ה' לעם ישראל בכל טוב: בבנים ובני בנים; ביבולים חקלאיים; בצאן ובבקר; בכבוד ובגדולה בין העמים; בבריאות ובשליטה על כל האויבים שמסביב.

להאמין ביכולת ה'

משה מכין תרופה כנגד מורך הלב שיפול בלב העם: "כי תאמר בלבבך, רבים הגויים האלה ממני, איכה אוכל להורישם?" בכל עת שיעלה בהם חשש זה, אומר משה, עליהם לזכור את האותות והמופתים שעשה להם ה' במצרים ובמדבר ויתחזקו באמונתם גם עתה ביכולת האלוקית.

ובאשר לכיבוש הארץ, מוסיף הוא ואומר, הרי שהדבר יתבצע אט אט ובשלבים, שהרי באם תתפנה הארץ בבת אחת מיושביה עלול הדבר להופכה למקום שומם השורץ חיות רעות. וחוזר משה ומזהירם אשר עם התנחלותם בארץ, מחוייבים הם לבער ממנה את תרבות הגויים יושבי הארץ וסביבתה ולנתץ כליל את אליליהם.

מבחני העבר ונסיונות העתיד

וחוזרים ועולים בדברי משה הענינים הבאים: ירושת הארץ המובטחת, האזהרה אודות קיום ושמירת המצוות

כמו כן מזכיר הוא את שבירת הלוחות בשל חטא העגל, שעל כן ציוהו ה' לפסול שני לוחות אבנים ('הלוחות השניים'), עליהם כתב ה' בפעם השנייה את 'עשרת הדברות'. לוחות אלה הונחו למשמרת בארון עץ השיטים. עוד מזכיר משה את הסתלקות אהרן אחיו הכהן הגדול, את מינוי בנו אלעזר לכהן תחתיו ואת בחירת שבט לוי לשרת בקודש, מינוי לדורות.

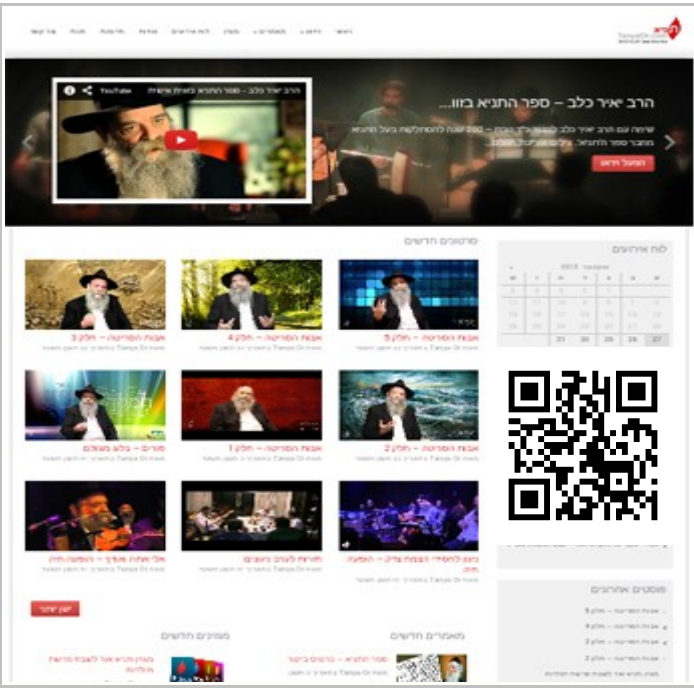
בזכות ברית אבות

למרות כל חטאי העם אין ה' מפר את בריתו עם האבות. אלא שמכל מקום שב הוא ומבקש מבניו כי ישמרו גם הם מצידם את הברית על ידי דבקותם בתורה ובדרכי ה'. שוב מזכיר משה את החסד הגדול שעשה ה' עם בני ישראל כשהוציאם ממצרים, את נפלאותיו עמם במדבר ואת ירושת הארץ הטובה שיעניק להם בזכות ברית אבות.

בין דבריו אודות הברכה שתחול עליהם בזכות הנהגתם הטובה, אומר משה את פרשת "והיה אם שמוע תשמעו" (היא הפרשה השנייה של 'קריאת שמע').

בפרשה זו מוזכרות: החובה לאהוב את ה'; לעובדו ע"י שמירת חוקיו, משפטיו ומצוותיו בכל לב ובמסירות נפש; ההבטחה אשר קיום הדבר על ידם יביא לברכת מטר השמים וברכת הארץ; והאזהרה שבאם לאו – יפגע בהם חרון אף ה' ותיעצר השפעת הברכה בעבורם.

גם בפרשה זו, כהמשך לפרשה הראשונה של קריאת שמע, מוזהרים בני ישראל אודות לימוד התורה, קיום מצות תפילין, חינוך ילדיהם בדרך התורה וקיום מצות מזוזה. בסיום הפרשה, שוב מוזכרת ההבטחה אשר בקיום כל אלה יזכו לאריכות ימים על אדמת הארץ המובטחת מתוך שלום ובטחון.

התחדשנו!
 בוטאו לבקר
 באתר המשודרג
 Ww.tanyaor.com

הקשר הפנימי בין גמר העבודה לתחילתה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

הסוף והתחלה

הסבר הדבר טמון בכך, שישנו קשר פנימי עמוק דוקא בין הדרגה העליונה ביותר והדרגה התחתונה ביותר, בין הראש לרגל ובין סוף העבודה לתחילתה. דוקא כאשר יהודי מתחזק ומתגבר לקיים את המצוות הקלות, אזי זוכה הוא להגיע לשלימות קיום המצוות. כשיהודי מתאמץ לעבוד את ה' כאשר הוא שרוי בדרגה נחותה ביותר, זוכה הוא להגיע לדרגה העליונה ביותר.

וכך גם בענין הגאולה: דוקא משום שזו תקופת שפל, של חושך כפול ומכופל, יכולים להשמע בה פעמיו של המשיח; שכן **מסירות הנפש** הנדרשת מיהודי שצריך לעבוד את ה' בתקופה כה קשה, היא הכלי לגילוי העליון ביותר – גילוי אורו של משיח.

הזעקה מעוררת

שיאו של ניגוד זה מופיע בתקופה הנוכחית. מצד אחד, על פי כל הסימנים, ברור ש"הנה זה (משיח) בא", וכבר נסתיימו כל הענינים שעם ישראל היה צריך לסיים, והדבר היחיד שחסר הוא – תנועה אחת של הקב"ה שתוציא את עם ישראל מהגלות ותביאם לארץ הקודש. ועם זאת, הגאולה טרם באה ומתעוררת הזעקה הגדולה: **"עד מתי?!"**...

ודוקא הזעקה הזאת היא שמעוררת אצל הקב"ה להביא את הגאולה בפועל ממש, לבנות את בית המקדש השלישי שיהיה מיזוג של הבית הראשון והשני, מיזוג כל השלימויות. שעל כן יהיה זה בית נצחי, כשם שהגאולה תהיה גאולה נצחית שאין אחריה גלות, במהירה בימינו, בקרוב ממש.

"והיה עקב תשמעון" (דברים ז, יב)

פרשתנו נפתחת במילים: "והיה עקב תשמעון". מפרשי התורה מבארים את המילה "עקב" בשני פירושים הפוכים בתוכנם: רש"י מפרש, ש'עקב' הן ה"מצוות קלות שאדם דש בעקביו". פרשנים אחרים סבורים ש'עקב' הוא מלשון אחרית וסוף – היינו שהתורה מדברת כאן על השכר שיינתן ליהודי בסיום עבודתו.

לפי הפירוש הראשון עוסקת כאן התורה ביהודי שנמצא בדרגה נחותה למדי שצריך לעוררו להקפיד על מצוות קלות. ואילו לפי הפירוש השני מדובר בגמר העבודה ושלימותה, ביהודים בדרגה עליונה שכבר קיימו את כל המצוות ועתה הגיעו לשלב קבלת השכר. כיצד משתלבים שני הפירושים המנוגדים הללו?

פעמי משיח – דוקא בחושך

ניגוד זה מופיע גם בשני הפירושים של המושג 'עקבתא דמשיחא':

פירוש אחד – 'עקבתא' מלשון עקבי הרגליים, הדרגה התחתונה ביותר של האדם. כלומר, תקופת שפל (וכפי שפירטו חז"ל את סמניה השליליים של תקופה חשוכה זו), שבה אין רואים ואין חשים את אור ה' – כדוגמת גסותו של העקב, שהחיות שבו מצומצמת ביותר.

פירוש שני – מלשון עקבות המשיח, תקופה שבה כבר שומעים את פעמיו של המשיח. לפי פירוש זה מדובר דוקא בתקופה עליונה ביותר, שבה כבר שומעים את פעמי הגאולה המתקרבת.

(מעובד מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'ספר השיחות' תשנ"א כרך ב')

חסידות על הפרשה עקב

אומר הרב המגיד: תפארת היא מיזוג של שתי מידות מנוגדות, חסד וגבורה. מיזוג זה אפשרי רק על ידי המשכת מדרגה נעלית ביותר (וכמו שני שרים המנגדים זה לזה, שבעומדם לפני המלך מתבטלים בפניו שניהם ממציאותם ויכולים להתחבר יחד), והמשכה זו נרמזת באות ו', המורה על המשכה מלמעלה למטה.

(מגיד דבריו ליעקב' (הוספות) סימן י"ג)

רמז לשלושת הגאולות דגנך ותירושך ויצהרך (יא,יד)

אמר הגאון המקובל רבי לוי יצחק, אביו של הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו, שבפסוק זה נרמזות שלושת הגאולות: חג הפסח, פורים וחנוכה.

דגנך – חג הפסח. שכן גלות מצרים החלה בחלומו של יוסף "והנה אנחנו מאלמים אלומים" וזהו דגן. לאחר מכן ירדו בני יעקב למצרים לשבור בר – דגן. בני ישראל יצאו ממצרים כאשר "משארותם צרורות בשמלותם" – שוב דגן.

תירושך – פורים, שכן נס פורים אירע על ידי יין (ושתי נטרדה במשתה היין ובמקומה באה אסתר, וכן מפלת המן היתה במשתה היין שעשתה אסתר).
יצהרך – חנוכה, שהרי נס חנוכה קשור בפך השמן.

(מפי השמועה)

מקור הכח האמיתי

**ארץ אשר אבניה ברזל (ח,ט)
אל תקרי אבניה אלא בוניה (תלמידי חכמים
מקיימי עולם בבנייניהו, רש"י במסכת תענית)**

כדי לבנות את ארץ ישראל יש צורך גם ב'ברזל' כפשוטו, היינו צבא ונשק שירתיעו את שונאי ישראל; אבל יש לזכור תמיד ש'ברזל' זה אינו אלא לבוש בדרך הטבע לכחנו האמיתי, לימוד ושמירת התורה.

(משיחת כ' מנחם אב תשל"ז)

המבטל עצמו לעיקר - ניצל מן הטפל מה ה' אלוקיך שואל מעמך (י,יב)

הקב"ה דורש מכל יהודי שיהיה בבחינת 'מה' וביטול, שאז (ממילא) לא יתאוה כלל לתענוגי העולם. וכמו שר גדול העומד לפני המלך, שמפני אימת המלך מתבטלת כל מציאותו, עד שגם אם יזדמן לו הגדול שבתענוגי העולם לא יתאוה אליו כלל.

(כתר שם טוב' עמ' נ"ו)

שלום בין הפכים הגדול הגיבור והנורא (י,יז)

הגדול – חסד; **הגיבור** – גבורה; **הנורא** – תפארת. מדוע נוספה אצל תפארת אות ו', "והנורא"?

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת
השבת

הדלקת
נרות

עיר
(שעון קיץ)

20:01

18:47

י-ם

20:03

19:02

ת"א

20:04

18:55

חיפה

20:02

19:04

ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון